

INFORMACIJA APIE INVESTICINES PASLAUGAS

- I. Informacija apie AS „Citadele banka“ ir jo per Lietuvos filialą teikiamas investicines paslaugas bei papildomas investicines paslaugas
- II. Informacija apie saugų kliento finansinių priemonių ir lėšų laikymą
- III. Informacija apie investuotojų apsaugos ir indėlių garantijų sistemas
- IV. Informacija apie finansines priemones ir susijusią riziką
- V. Taikytina teisė. Reikalavimų nagrinėjimas
- VI. Nuotolinis sutarčių sudarymas per elektroninę bankininkystę ir atsisakymo teisė
- VII. Telefoninių pokalbių ir bendravimo įrašymas

I. Informacija apie AS „Citadele banka“ ir jo per AS „Citadele banka“ Lietuvos filialą teikiamas investicines paslaugas bei papildomas investicines paslaugas

1.1. Informacija apie Banką

Pavadinimas: AB „Citadele banka“
Registruotas adresas: Republikas laukums 2A, Ryga, Latvija, LV-1010
Tel.: +37167010000
Faks.: +37167010001
El. p.: info@citadele.lv
SWIFT kodas: PARXLV22
Centrinio klientų aptarnavimo skyriaus adresas: Republikas laukums 2A, Ryga, Latvija, LV-1010
Banko interneto svetainė: www.citadele.lv

1.2. Informacija apie Banko Lietuvos filialą

Pavadinimas: AS „Citadele banka“ Lietuvos filialas
Registruotos buveinės adresas: K.Kalinausko g.13, LT-03107 Vilnius
Kodas: 304940934
Registras: Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras
Įregistravimo data: 2018 m. spalio 25 d.
Tel. +19091 (klientams Lietuvoje) +370 5 221 9091 (klientams užsienyje)
El.paštas: info@citadele.lt
SWIFT kodas: INDULT2X
Interneto svetainė: www.citadele.lt

1.3. Banko registracijos duomenys ir licencijos

Unifikuotas registracijos Nr.: 40103303559
Registruojanti įstaiga: Latvijos Respublikos įmonių registras
Registracijos data: 2010 m. birželio 30 d.
Priežiūros įstaiga: Finansų ir kapitalo rinkos komisija, adresas: Kungu Street 1, Ryga, Latvijos Respublika, LV-1050, tel. +37167774800; faks. +37167225755; el. p. ftk@ftk.lv; interneto svetainė www.ftk.lv
Licencija: kredito įstaigos veiklai
Išdavimo data: 2010 m. birželio 30 d.
Finansų ir kapitalo rinkos komisija Licencijos registracijos Nr.: 06.01.05.405/280
LEI kodas: 2138009Y59EAR7H1UO97

1.4. Bendravimo kalba ir būdai

Bankas veiklą vykdo, įrašus fiksuoja ir bendrauja lietuvių kalba¹, bet prireikus su klientais gali bendrauti rusiškai ir angliškai. Klientai gali bendrauti su Banku asmeniškai, telefonu arba raštu, taip pat naudodamiesi atitinkamomis nuotolinio sąskaitų valdymo sistemomis, laikydamiesi sudarytų sutarčių nuostatų. Finansinių priemonių operacijoms vykdyti naudojamos ryšio priemonės, nurodytos sutartyse tarp Banko ir kliento.

1.5. Banko teikiamos paslaugos

Bankas teikia šias investicines paslaugas, susijusias su finansinėmis priemonėmis:

- priima ir perduoda vykdyti klientų pavedimus;
- vykdo klientų pavedimus klientų vardu;

¹ Bankas neprivalo užtikrinti visų Banko veiklą reglamentuojančių dokumentų, politikos, procesų aprašymų, ataskaitų ir kitų rašytinių šaltinių kitomis kalbomis.

- sandoriai savo sąskaita.

Bankas teikia šias papildomas investicines paslaugas:

- saugo ir administruoja finansines priemones;
- teikia valiutos keitimo paslaugas, jei jos susijusios su investicinių paslaugų teikimu.

Bankas gali teikti paslaugas per paskirtą atstovą. Išsami informacija apie Banko teikiamas investicines paslaugas ir papildomas investicines paslaugas teikiama interneto svetainės pagrindiniame puslapyje www.citadele.lt.

1.6. Suteiktų paslaugų ataskaitos

Bankas laikosi Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų ir reguliariai, laikydamasis Banko ir kliento sudarytose sutartyse nurodytos tvarkos ir terminų, teikia klientui ataskaitas apie suteiktas paslaugas.

1.7. Informacija apie paslaugų kainas ir mokesčius

Banko teikiamų paslaugų komisinis mokestis nustatomas pagal Banko kainoraštį, išskyrus atvejus, kai komisinis mokestis nustatomas Banko ir kliento sudarytoje sutartyje arba atskiroje sutartyje. Banko kainoraštį galima rasti interneto svetainės pagrindiniame puslapyje: www.citadele.lt. Jei Bankas patiria papildomų išlaidų, susijusių su paslaugų teikimu klientui, klientas kompensuoja šias išlaidas Bankui pagal Banko ir Kliento sudarytos sutarties nuostatas.

Kliento finansinių priemonių operacijoms ir iš jų gautoms pajamoms Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka gali būti taikomi mokesčiai. Įstatyme numatytais atvejais Bankas gali būti įpareigotas nuskaityti mokesčius iš klientui atliekamo mokėjimo. Mokesčius nuskaityti taip pat gali užsienio finansų įstaiga pagal užsienio įstatymus. Nuskaitydamas mokesčius, Bankas turi teisę konvertuoti lėšas pagal Banko ir kliento sudarytos sutarties nuostatas. Bankas neprivalo kompensuoti klientui nuskaitytų mokesčių.

II. Informacija apie saugų kliento finansinių priemonių ir lėšų laikymą

2.1. Finansinių priemonių ir lėšų saugojimas

Jei teikiama kliento finansinių priemonių saugojimo paslauga, Bankas šias finansines priemones saugo atskirai nuo savųjų, t. y. neįtraukia į Banko balansą ir negali naudoti Banko įsipareigojimams vykdyti Banko nemokumo atveju. Jei teikiama kliento lėšų saugojimo paslauga, Bankas šias lėšas saugo kartu su savo ir kitų klientų lėšomis, t. y. įtraukia į Banko balansą ir gali naudoti Banko įsipareigojimams vykdyti, įskaitant atvejus, kai Bankas tampa nemokus.

Finansinių priemonių saugojimas pasitelkiant trečiąsias šalis. Bankas turi teisę naudotis trečiųjų šalių (tarpininkų) paslaugomis finansinėms priemonėms saugoti; klientui priklausančios finansinės priemonės gali būti saugomos trečiosios šalies (tarpininko), ypač tais atvejais, kai klientas perdavė saugoti Bankui finansines priemones, išleistas ne Lietuvoje. Bankas, priimdamas sprendimą dėl trečiosios šalies, kuriai pavesti saugoti kliento finansines priemones, tinkamai ir atsargiai įvertina šalies kompetenciją ir reputaciją finansų rinkoje, taip pat atitinkamos šalies įstatymų nuostatas arba klientų finansinių priemonių saugojimo rinkos praktiką, dėl kurių gali nukentėti kliento interesai. Bankas kartą per metus reguliariai įvertina pasirinktos šalies kompetenciją ir kliento finansinių priemonių saugojimo sąlygas. Finansinių priemonių saugojimo pavedimas trečiajai šaliai klientui gali sukelti visiško ar dalinio kliento finansinių priemonių praradimo ar negalėjimo jomis naudotis riziką, kitų šalių reikalavimų taikymo riziką, įskaitant, bet neapsiribojant, riziką, susijusią su:

- trečiosios šalies nemokumu;
- kliento finansinių priemonių saugojimu nominalioje sąskaitoje, kurioje bendrai apskaitomos kelių klientų finansinės priemonės;
- tuo, kad kliento finansinių priemonių negalima atskirti nuo trečiosios šalies turimų finansinių priemonių;
- tuo, kad finansinių priemonių saugojimui gali būti taikomi užsienio įstatymai, kurie yra mažiau palankūs klientui, lyginant su Lietuvos Respublikos įstatymais ir dėl to kliento teisės jo finansinių priemonių atžvilgiu gali skirtis nuo teisių, kurias numato Lietuvos Respublikos įstatymai;
- tuo, kad finansinių priemonių saugojimą reglamentuoja Banko ir trečiosios šalies, kuri priklauso užsienio jurisdikcijai ir kurios atžvilgiu gali būti taikomi užsienio šalies įstatymai, sudaryta sutartis, įskaitant užsienio įstatymus, kurie gali skirtis nuo Lietuvos Respublikos įstatymų;
- neprognozuojamais atitinkamų vykdomųjų institucijų, įstatymų leidėjo ar teisminės valdžios sprendimais, įskaitant teisės aktų pakeitimus, priežiūros įstaigos sprendimus, mokesčių administratoriaus sprendimus, galinčius turėti įtakos kliento teisėms į jo turimas finansines priemones;
- trečiosios šalies neteisėta veikla ar veikla, kuri yra nesąžininga arba nesuderinama su praktika.

Kliento finansines priemones saugoti trečiajai šaliai, kuriai taikomi atitinkamoje šalyje galiojantys reikalavimai dėl atskiro kliento finansinių priemonių saugojimo ir kuri yra prižiūrima, Bankas paveda tokiais standartiniais atvejais:

- 1) kai finansinė priemonė arba su ja susijusi investicinė paslauga yra tokia, kad ją reikia perduoti saugoti trečiajai šaliai tam tikroje šalyje;
- 2) kai finansinės priemonės saugomos profesionalaus kliento vardu ir klientas raštu pareikalavo, kad Bankas perduotų finansines priemones saugoti trečiajai šaliai tam tikroje šalyje.

Bankas turi teisę perduoti kliento finansines priemones užsienyje registruotai trečiajai šaliai, jei nėra taisyklių, numatančių finansinių priemonių saugojimą trečiųjų šalių naudai (įskaitant ir tai, kad nėra užtikrintas atskiras saugojimas). Finansinių

priemonių saugojimas pasitelkiant asmenis, registruotus užsienio šalyse, gali sukelti klientui ir kitą riziką, kuri nenurodyta pirmiau. Dėl tokios rizikos klientas gali patirti neplanuotų nuostolių.

Bankas naudojami trečiųjų šalių teikiamomis paslaugomis kliento finansinėms priemonėms pagal sudarytas sutartis saugoti. Kai kuriais atvejais, atsižvelgiant į galiojančią praktiką ar trečiųjų šalių siūlomų paslaugų ypatybes, kliento finansinių priemonių atžvilgiu gali būti nustatyti apribojimai, įskaitant įskaitymo teises, įkeitimo teises, taip pat gali būti neteikiami patvirtinimai dėl apribojimų kliento finansinių priemonių atžvilgiu nebuvimo, jei trečioji šalis (tarpininkas) naudojami jos pasirinktų asmenų teikiamomis paslaugomis. Teisės į kliento finansinių priemonių išlaikymą, įkeitimą ar įskaitymą gali būti suteiktos trečiai šaliai tais atvejais, kai to reikalauja užsienio įstatymai arba jei tokios teisės yra susijusios su klientu ar paslaugų teikimu klientui. Dėl šios priežasties Bankas negali garantuoti klientams, kad ne Lietuvoje išleistos finansinės priemonės nebus apribotos trečiųjų šalių teisėmis ir įsipareigojimais.

Ne Europos Sąjungoje (ES) registruotų finansinių priemonių saugojimas. Finansinių priemonių, kurios registruotos ne Europos Sąjungoje, įsigijimas ir saugojimas siejamas su papildoma rizika, kylanti dėl skirtingų užsienio taisyklių taikymo.

Pavyzdžiui, tokioje šalyje kaip JAV finansinių priemonių saugojimo kitų asmenų naudai taisyklės ir supratimas apie atskirą klientams priklausančių finansinių priemonių saugojimą skiriasi nuo Lietuvoje galiojančių taisyklių ir gali neigiamai paveikti kliento interesus.

Nors Bankas užtikrina, kad Banko klientų finansinės priemonės būtų atskirtos nuo JAV finansinių priemonių saugotojo (tarpininko) finansinių priemonių, Banko manymu, tai nėra pakankama šių finansinių priemonių apsauga. Banko klientų finansines priemones saugantis tarpininkas gali pritraukti kitų tarpininkų ir įregistruoti finansines priemones jų vardu. Tarpininko nemokumo ar kitų panašių procesų atveju kyla rizika, kad nebus visiškai gražinta Banko klientams priklausančių finansinių priemonių suma. Klientams gali būti gražinama tik dalis finansinių priemonių ar jų vertės pagal JAV įstatymų reikalavimus. Tokiu atveju Bankas klientams paskirsto tik faktiškai gautą turtą, proporcingai klientams, kuriems taikomas išmokėjimas.

Atsižvelgdamas į tai, kad Bankas nėra JAV registruotas tarpininkas ir JAV vertybinių popierių investuotojų apsaugos korporacijos narys, Bankas negarantuoja, kad banko klientams bus taikoma JAV investuotojų apsaugos sistema.

Priimant sprendimą dėl finansinių priemonių, kurios yra registruotos ne Europos Sąjungoje, pirkimo ar saugojimo, Bankas siūlo įvertinti su tuo susijusią riziką, nes jai pasiteisinus klientams gali atsirasti nuostolių ir papildomų išlaidų.

III. Informacija apie investuotojų apsaugos ir indėlių garantijų sistemą

Investuotojų apsaugos įstatymas taikomas kliento finansinėms priemonėms, saugomoms Banke, su sąlyga, kad vykdomos teisės aktų nustatytos sąlygos. Indėlių apsaugos įstatymas taikomas kliento lėšoms, saugomoms Banke (įskaitant lėšas finansinių priemonių operacijoms vykdyti skirtose sąskaitose), su sąlyga, kad vykdomos teisės aktų nustatytos sąlygos.

3.1. Dalyvavimas investuotojų apsaugos sistemoje

Bankas yra Latvijos Respublikos investuotojų apsaugos sistemos narys. Klientas gali gauti kompensaciją už negrįžtamai prarastas finansines priemones, taip pat už nuostolius, patirtus dėl neįvykdytos investicinės paslaugos situacijoje, kai Bankas negali visiškai ir laiku įvykdyti savo įsipareigojimų klientui. Pirmiau minėta nuostata netaikoma tais atvejais, kai investicinė paslauga neįvykdyta įprastinės Banko veiklos metu. Kompensacijos suma – 90 proc. negrįžtamai prarastų finansinių priemonių vertės arba nuostolio, patirto dėl neįvykdytos investicinės paslaugos, bet ne daugiau kaip 20 000 eurų.

Prašymas gauti kompensaciją pateikiamas per metus nuo tada, kai klientas sužino, kad Bankas neįvykdė minėtų įsipareigojimų, bet ne vėliau kaip per penkerius metus nuo įsipareigojimų nevykdymo dienos.

Kompensacija nemokama:

- 1) asmeniui už operacijas, dėl kurių priimtas nuosprendis baudžiamojoje byloje dėl pinigų plovimo;
- 2) investuotojų apsaugos programos nariams, draudimo bendrovėms, investicinėms bendrovėms ar kitiems investuotojams, kurie pranešė, kad yra profesionalūs investuotojai, arba turi būti pripažįstami tokiais;
- 3) asmenims, priklausantiems tai pačiai įmonių grupei kaip ir programos dalyvis;
- 4) pensijų fondams;
- 5) vyriausybei ir savivaldybėms;
- 6) investuotojų apsaugos sistemos nario valdybos ir tarybos nariams, audito komisijos vadovui ir tokios komisijos nariams, vidaus audito tarnybos vadovui ir tokios tarnybos nariams, asmenims, atsakingiems už įstatymų numatytą programos narių apskaitos dokumentų auditą, arba jų vardu veikiantiems asmenims, kitiems programos nario darbuotojams, įgaliotiems planuoti, valdyti ir kontroliuoti programos nario veiklą ir už tai atsakingiems, taip pat asmenims, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai įsigijo daugiau kaip 5 proc. programos dalyvio kapitalo, asmenims, susijusiems pirmos eilės giminytės ryšiais, arba šiame punkte nurodytų asmenų sutuoktiniams;
- 7) asmenims, kurių atžvilgiu Finansų ir kapitalo rinkos komisija nustatė, kad pagal specialias individualiai sudarytas sutartis nuostatas jie gavo didelę palūkanų normą ar finansinių nuolaidų arba sukėlė ar pasinaudojo aplinkybėmis, dėl kurių programos nariui kilo finansinių sunkumų arba pablogėjo jo finansinė padėtis.

Investuotojų apsauga netaikoma tais atvejais, kai klientas patiria nuostolių dėl finansinių priemonių kainų pokyčių arba dėl to, kad finansinės priemonės tapo nelikvidžios arba operacijos jomis yra apribotos.

Latvijas Republikas investuotoju apsaugos įstatymas pateikiamas Finansų ir kapitalo rinkos komisijos interneto svetainės pagrindiniame puslapyje (latvių kalba): <http://www.fktk.lv/lv/tiesibu-akti/finansu-instrumentu-tirgus/likumi/468-iegulditaju-aizsardzibas-likum.html>.

Išsamesnė informacija apie investuotoju apsaugos sistemą pateikta Finansų ir kapitalo rinkos komisijos interneto svetainės pagrindiniame puslapyje <http://www.fktk.lv/en/>, dalyje „Klientų apsauga“.

3.2. Dalyvavimas indėlių garantijų sistemoje

Bankas yra Latvijos Republikos indėlių garantijų sistemos narys. Nepriklausomai nuo dienos, kurią įneštas indėlis, garantuojama kompensacija vienam indėlininkui už indėlį, atliktą su indėlio pritraukėju, lygi indėlio sumai, bet ne didesnė kaip 100 000 eurų. Garantuojama kompensacija išmokama eurais.

Be minėtų dalykų, vienam indėlininkui gali būti taikoma papildoma 200 000 eurų neviršijanti garantuojama kompensacija per tris mėnesius nuo dienos, kurią įneštas pradinis indėlis, o fizinis asmenų indėlių atveju – indėliams: 1) kuriuos sudaro pinigų sumos už operacijas su asmens gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu; 2) kuriuos sudaro asmeniui išmokėtos socialinės išmokos, kompensacijos ir kiti indėliai, numatyti socialiniams tikslams pagal įstatymus ir kitus teisės aktus; 3) išmokėtus kaip kompensacija už padarytą nusikalstamą žalą arba neteisingą asmens nuteisimą įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Jei klientas turi kelis indėlius, jie sumuojami ir apskaičiuojamas vienas indėlis. Kliento teisė į garantuojamą kompensaciją ir įsipareigojimus indėlių pritraukėjui, kurių įvykdymo terminas įsigalios iki dienos, kai indėliai taps nepasiekiami arba tokią dieną, atšaukiami ir kompensuojami abipusiu susitarimu ir į juos atsižvelgiama apskaičiuojant garantuojamą kompensaciją.

Garantuojama kompensacija mokama indėlininkui, kuris pagal Latvijos Republikos indėlių garantijų įstatymo nuostatas turi teisę gauti garantuojamą kompensaciją. Garantuojamos kompensacijos mokėjimai nustatomi pagal informaciją, esančią indėlių pritraukėjo apskaitos žurnaluose tą dieną, kai indėliai tampa nepasiekiami, o mokėjimus atlieka Finansų ir kapitalo rinkos komisija arba jos įgaliotas asmuo.

Jei indėliai tapo neprieinami iki 2018 m. gruodžio 31 d., garantuojamos kompensacijos išmokėjimas pradedamas per 20 darbo dienų. Jei indėliai tapo neprieinami nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d., garantuojamos kompensacijos išmokėjimas pradedamas per 15 darbo dienų. Jei indėliai tapo neprieinami nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d., garantuojamos kompensacijos išmokėjimas pradedamas per 10 darbo dienų.

Indėlininkas praranda teisę reikalauti indėlių garantijų fondo išmokėti garantuojamą kompensaciją tą dieną, kai baigiasi indėlių pritraukėjo likvidavimo procesas, bet ne vėliau kaip per penkerius metus nuo dienos, kai išnyko sąlygos, dėl kurių buvo atsisakyta išmokėti garantuojamą kompensaciją pagal Indėlių garantijų įstatymą.

Indėlių nepasiekiamumas – tai indėlių pritraukėjo negalėjimas išmokėti indėlių, jei atsirado bent viena iš toliau nurodytų sąlygų arba kelios tokios sąlygos, neatsižvelgiant į jų atsiradimo seką:

- a) teismas paskelbė, kad indėlių pritraukėjas yra nemokus;
- b) Finansų ir kapitalo rinkos komisija panaikino leidimą (licenciją) kredito įstaigos veiklai;
- c) Finansų ir kapitalo rinkos komisija nustatė, kad indėlių pritraukėjas negali išmokėti indėlio indėlininkui, ir nusprendė, kad indėliai tapo nepasiekiami.

Latvijos Republikos indėlių garantijų įstatymas pateikiamas Finansų ir kapitalo rinkos komisijos interneto svetainės pagrindiniame puslapyje (latvių kalba): <http://www.fktk.lv/lv/tiesibu-akti/kreditiestades/likumi/476-noquldijumu-garantiju-likums.html>.

Išsamesnė informacija apie indėlių garantijų fondą pateikta Finansų ir kapitalo rinkos komisijos interneto svetainės pagrindiniame puslapyje <http://www.fktk.lv/en/>, dalyje „Klientų apsauga“.

IV. Informacija apie finansines priemones ir susijusią riziką

5.1. Rizikos veiksnų aprašymai

Bankas atkreipia kliento dėmesį į riziką, susijusią su investicijomis ir finansinių priemonių operacijomis, ir įspėja apie nuostolius, kurių gali kilti gaunant investicines paslaugas ir papildomas investicines paslaugas. Dėl rizikos klientas gali patirti nuostolių (įskaitant iš pradžių investuotos sumos ar pagrindinės sumos praradimą) ir (arba) gali nepasiekti numatytų investavimo tikslų. Kai kuriais atvejais nuostolių suma gali gerokai viršyti pradžioje investuotą turtą.

Klientas turi atkreipti ypatingą dėmesį į visą su finansinėmis priemonėmis susijusią riziką, taip pat savarankiškai įvertinti jų tinkamumą numatytiems tikslams pasiekti. Klientas supranta, kad prisiima visą finansinių priemonių ir su jomis susijusių operacijų riziką ir kad Bankas neprivalo atlyginti jokių nuostolių, kuriuos klientas patyrė dėl minėtos rizikos veiksnų.

Bankas praneša, kad toliau pateiktas rizikos veiksnų sąrašas nėra baigtinis ir apima tik svarbiausią riziką, o operacijų vykdymo metu klientas gali patirti ir kitą riziką. Visi toliau aprašyti rizikos veiksniai gali tiesiogiai ar netiesiogiai paveikti finansinę priemonę ir jos vertę, o klientas, priimdamas bet kokią investavimo sprendimą, įvertina šią riziką.

Šalies ar politinė rizika: rizika, kad investuotojas gali patirti nuostolių, įskaitant visišką arba dalinį visų investicijų praradimą dėl prekybos valiuta ar finansinėmis priemonėmis apribojimų, atsiradusių dėl įvykių, turinčių įtakos šalies ar regiono politiniam, ekonominiam stabilumui ar tolesniam vystymuisi, įskaitant korupciją šalies administracinėje ir finansinėje sistemoje, ekonominių sankcijų visai šaliai arba bet kuriam asmeniui taikymą, įskaitant terorizmo prevenciją ir pinigų plovimą. Politinės situacijos pokyčiai gali būti greiti ir nuspėjami ir gali turėti neigiamos įtakos investuotojų teisėms.

Rizika, susijusi su teisės aktu ir (arba) mokesčių pokyčiais: rizika, kad investuotojas gali patirti nuostolių ir kitų išlaidų, jei mokesčių sritys, teisės aktų, fiskalinės, monetarinės ar kitos vyriausybės politikos pokyčiai neigiamai veikia investuotojo finansines priemones, jų vertę ir saugojimą, mokesčius, mokėtinus už finansines priemones, operacijos pelningumą, nuosavybės teisių reguliavimą ir kt., arba draudžia investuotojui laisvai valdyti savo investiciją.

Užsienio įstatymų taikymo rizika: rizika, kad investuotojas gali patirti nuostolių, įskaitant visišką ar dalinį jo investicijų praradimą, jei investuotojo operacijoms, finansinėms priemonėms, jų saugojimui, registruoti taikomi užsienio įstatymai ir rinkos praktika (pavyzdžiui, tais atvejais, kai finansinių priemonių emitentas, depozitoriumas, kitas finansinių priemonių saugotojas arba kita sandorio šalis yra užsienio šalyje) ir dėl to gali būti taikomos kitokios (įskaitant mažiau palankias) investuotojo apsaugos, finansinių priemonių saugojimo, nurodymų vykdymo ir kt. taisyklės, jos gali būti dviprasmiškos, skirtingai aiškinamos, joms taip pat gali būti taikomi nuolatiniai pakeitimai ar apribojimai.

Emitento rizika: rizika, kad investuotojas gali patirti nuostolių, jei finansinių priemonių vertė sumažės dėl atitinkamo emitento negalėjimo įvykdyti prisiimtų įsipareigojimų, prastų finansinių rodiklių, ekonominių sunkumų ar kitų panašių įvykių, įskaitant emitento nemokumą.

Tarpininko rizika: patirti nuostoliai dėl tarpininko veiksmų ir (arba) neveikimo (įskaitant apgaulingus veiksmus, tarpininko aplaidumą, netinkamą tarpininko saugomų finansinių priemonių ir (arba) lėšų apskaitą ir t. t.), taip pat dėl to, kad tarpininkas arba jo pritrauktas asmuo naudoja investuotojų turtą, taip pat ir operacijoms su kitais asmenimis, įkeičia investuotojų turtą (jo dalį), taiko įskaitymo teises arba apriboja turtą kitokiomis trečiųjų šalių teisėmis ir įsipareigojimais; todėl investuotojas gali neatšaukiamai prarasti visą turtą (ar jo dalį) arba investuotojo galimybė laisvai naudotis turtu gali būti labai apsunkinta.

Tarpininko nemokumo rizika (ir kito specialaus administravimo režimo rizika): visiškas ar dalinis investuotojui priklausančių finansinių priemonių praradimas, ilgalaikis jų nepasiekiamumas, sunkumai vykdant nurodymus arba galimybės juos vykdyti nebuvimas, su finansinėmis priemonėmis susijusių teisių vykdymo galimybės nebuvimas arba informacijos nebuvimas dėl tarpininko (arba papildomo tarpininko), saugančio finansines priemones arba dalyvaujančio vykdant nurodymus ar atsiskaitymus, nemokumo ar kitas procesas, dėl kurio ribojama ar sustabdoma jo veikla.

Finansinių priemonių saugojimui gali būti taikomi užsienio teisės aktai ar rinkos praktika, kurie gali labai skirtis nuo Latvijoje taikomų teisės aktų ir rinkos praktikos; investuotojo teisėms į finansines priemones gali turėti įtakos neprognozuojami atitinkamos šalies įstatymų leidėjo, vykdomųjų organų ir teismų sprendimai. Investuotojas gali neatgauti finansinių priemonių, bet tarpininko nemokumo atveju jų vertė (arba jų dalis) gali būti kompensuojama pinigais, nustatant finansinių priemonių vertę pagal atitinkamos šalies įstatymus. Šiuo atveju Bankas padalija tik faktiškai iš tarpininko gautą turtą proporcingai klientams, kuriems taikomas išmokėjimas. Tarpininko nemokumo ir kitų panašių procedūrų atveju kyla rizika, kad nebus atgautos nei finansinės priemonės, nei jų vertė pinigais.

Ne Europos Sąjungoje registruotų finansinių priemonių saugojimo rizika: kai kuriose ES nepriklausančiose šalyse (pvz., Jungtinėse Amerikos Valstijose, Rusijos Federacijoje) gali būti nustatyta kitokia finansinių priemonių saugojimo kitų asmenų naudai teisinė sistema arba joje gali būti trūkumų, taip pat gali būti nereikalaujama laikyti klientams priklausančių finansinių priemonių atskirai arba šie reikalavimai gali skirtis nuo taikomų Latvijoje.

Bankas, jo tarpininkas ar kitas asmuo (papildomas tarpininkas), kurį pritraukia tarpininkas, gali būti laikomas finansinių priemonių savininku, o ne banko klientu, o Banko klientui priklausančios finansinės priemonės gali būti apribotos arba nusavintos, tarsi būtų asmens, kurio vardu jos registruotos užsienio valstybėje, nuosavybė, net jei Bankas informavo tarpininką, kad jam pavestos saugoti finansinės priemonės priklauso Banko klientams.

Net jei tokių šalių teisės aktuose numatyta galimybė užsienio profesionaliems rinkos dalyviams, tokiems kaip Bankas, atidaryti nominalias sąskaitas klientams priklausančioms finansinėms priemonėms laikyti, dėl tam tikrų šalių specifikos arba finansinių priemonių emitentų (pavyzdžiui, Rusijos Federacijoje) tokios sąskaitos ne visada atidaromos. Finansinių priemonių operacijoms, pajamoms iš jų arba įvykiams taip pat gali būti taikomi neteisingi mokesčių tarifai dėl finansinių priemonių saugojimo sistemos trūkumų, finansinių priemonių tarpininko arba emitento veiksmų.

Įsipareigojimų neįvykdymo rizika: rizika, kad investuotojas gali patirti nuostolių, jeigu finansinės rinkos dalyvis, atsakingas investuotojui arba Bankui investuotojo naudai, neįvykdo prisiimtų įsipareigojimų, yra nemokus arba jo veikla yra sustabdyta ar apribota.

Rinkos rizika: rizika, kad investuotojas gali patirti nuostolių dėl finansinių priemonių perkainojimo, vykdomo dėl jų rinkos kainos pasikeitimo. Rinkos kaina gali pasikeisti dėl valiutos kurso ar palūkanų normos pokyčio arba dėl kitų veiksnių įtakos. Rinkos rizika apima kainų riziką, valiutos riziką, palūkanų normos riziką ir likvidumo riziką.

Kainos rizika: rizika, kad investuotojas gali patirti nuostolių dėl finansinių priemonių kainos svyravimų.

Valiutos rizika: rizika, kad investuotojas gali patirti nuostolių dėl rinkos valiutos kurso svyravimų, galinčių ir padidinti, ir sumažinti pelną ar nuostolį užsienio valiuta.

Palūkanų normos rizika: rizika, kad investuotojas gali patirti nuostolių dėl nepalankių rinkos svyravimų, dėl kurių kinta finansinės rinkos palūkanų normos.

Likvidumo rizika: rizika, kad investuotojas gali patirti nuostolių dėl nepakankamo rinkos likvidumo, dėl kurio sunku arba neįmanoma parduoti ar pirkti finansinių priemonių, taip pat parduoti ar pirkti investuotojo norimu metu ir už norimą kainą.

Informacijos rizika: rizika, kad investuotojas gali patirti nuostolių dėl to, kad nėra teisingos, išsamios ir smulkios informacijos apie valiutų kursus, finansinių priemonių kainas, rinkos tendencijas, įvykius, emitento finansines sąlygas ir kitus veiksnius.

Neefektyvaus nurodymų teikimo rizika: rinkos situacija ne visada leis vykdyti investuotojo nurodymus, skirtus nuostoliams sumažinti, juose nurodytomis kainomis.

Rizika, susijusi su prekyba ne prekybos sesijos metu: rizika, kad investuotojas gali patirti nuostolių, jei nurodymas, pateiktas pasibaigus prekybos sesijai, prarandamas, neįvykdomas ar vykdomas pavėluotai arba netinkama kaina.

Rizika, susijusi su operacijomis, atliekamomis ne biržoje: rizika, kad investuotojas gali patirti nuostolių, nes operacijoms, atliekamoms ne biržoje, netaikomi tam tikri biržoje taikomi norminiai kriterijai ir atitinkamos taisyklės; dėl to tokios operacijos laikinai sustabdomos arba nevykdomos nuolat, gali būti sunku arba neįmanoma likviduoti konkrečią poziciją ir (arba) objektyviai nustatyti finansinių priemonių vertę, taip pat nustatyti ir atpažinti visas su operacija susijusias rizikos rūšis.

Sistemų rizika: rizika, kad investuotojas gali patirti nuostolių dėl finansinių priemonių saugojimo sistemos ir depozitoriumų, biržų, atsiskaitymų vykdytojų, finansinių priemonių saugotojų ir kitų įstaigų veiksmų ar neveikimo, dėl kurių šios įstaigos nevykdo savo įsipareigojimų investuotojų atžvilgiu, atsiskaitymų ar pavedimų vykdymas apribotas arba šių įstaigų saugomos finansinės priemonės neatšaukiamai prarandamos.

Gelbėjimo privačiomis lėšomis rizika: rizika, susijusi su kredito įstaigomis ir investicinėmis įmonėmis, kurioms taikoma Europos Sąjungos direktyva Nr. 2014/59/ES, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema. Kredito įstaigos ar investicinės įmonės, veikiančios kaip emitentas, finansinės nelaimės atveju atitinkami akcininkai ir kreditoriai, įskaitant obligacijų turėtojus, bus pirmieji, kurie gali būti priversti prisimti tam tikrą našą ir padengti bankrutuojančios kredito įstaigos nuostolius. Pertvarkymo atveju poveikis investuotojams ir kreditoriams priklauso nuo atsakomybės vietos kreditorių hierarchijoje, kuri gali keistis pradėjus taikyti indėlininkų pirmenybę. Kredito įstaigos pertvarkymo atveju neužtikrintų obligacijų savininkai atsidurs mažiau palankioje padėtyje nei indėlininkai ar užtikrintų obligacijų savininkai. Jei valstybės narės kompetentinga pertvarkymo institucija pasinaudoja nurašymo ar konvertavimo teisėmis: i) bet kokia neįvykdyta kredito įstaigos įsipareigojimų suma gali būti sumažinta (taip pat ir iki nulio), skolos vertybiniai popieriai gali būti konvertuojami į akcijas ar kitas nuosavybės priemones; ii) skolos vertybinių popierių terminas, palūkanų norma ir mokėjimo terminas gali būti keičiami, o mokėjimai gali būti sustabdyti tam tikrą laikotarpį; iii) turto perleidimas laikinam bankui arba įmonės pardavimo atveju gali riboti kredito įstaigos pajėgumą įvykdyti savo grąžinimo įsipareigojimus.

Elektroninės prekybos rizika: rizika, kad investuotojas gali patirti nuostolių dėl to, kad elektroninė prekyba gali skirtis nuo įprastos prekybos, taip pat dėl elektroninės prekybos skirtingose sistemose; investuotojas patiria papildomą riziką, susijusią su galimais prietaisų ir programinės įrangos gedimais ar triktimis, neteisingu informacijos atskleidimu, dėl kurių nurodymai gali būti netinkamai vykdomi, vėluoti arba apskritai nebūti vykdomi.

Prekybos platformų naudojimo rizika: prekybos platformos naudojimas, įskaitant jos naudojimą nurodymams teikti, siejamas su papildoma rizika, galinčia kilti dėl klaidos, platformos veikimo sutrikimų, ryšio, nutrūkusios veiklos, platformos reagavimo greičio, trūkumų ir kitų aplinkybių, nurodymų perdavimo ir gavimo klaidos, praradimo, vėlavimo, nevykdymo, pavėluoto vykdymo, neleidžiamos trečiųjų šalių prieigos, duomenų iškraipymo ir kt. Prekybos platformos eksploatavimą ir jos naudojimo sąlygas nustato platformos savininkas, kuris nėra Bankas ir kuris gali apriboti arba nutraukti platformos veikimą apie tai neįspėjęs.

Platformos veikimo klaidas ar sutrikimus taip pat gali sukelti platformos pažeidimai, programinės įrangos trūkumai ir virusai. Informacija apie klientą ir platformoje saugomus nurodymus gali tapti prieinama trečiosioms šalims dėl platformos pažeidimų ar klaidų. Visos išvados ir veiksmai, grindžiami platformoje pateikta informacija, vykdomi tik tuo atveju, jei pats klientas prisiima visą riziką, o Bankas neprisiima atsakomybės už nuostolius, atsirandančius dėl šios informacijos naudojimo.

Ryšio priemonių rizika: rizika, kad investuotojas gali patirti nuostolių dėl informacinių, elektroninių ar nuotolinio aptarnavimo sistemų pertrūkių, pažeidimų ar klaidų arba dėl klaidų, susijusių su rinkos infrastruktūros trūkumais, įskaitant operacijų technologijų ir valdymo, apskaitos ir kontrolės sistemų trūkumus, taip pat dėl trečiųjų šalių neteisėtos prieigos. Dėl to pateikti nurodymai gali būti neįvykdyti, investuotojas negalės pateikti nurodymų, taip pat internetu, nuotolinio aptarnavimo sistemomis arba kitomis su Banku suderintomis ryšio priemonėmis laiku negaus informacijos apie savo sąskaitą, finansinių priemonių kainas ir t. t. Banko maklerių nedarbo valandomis investuotojui gali būti neprieinama prekyba finansų rinkose, kurių darbo laikas yra po banko darbo valandų (pvz. JAV, Kanadoje ar Japonijoje). Investuotojas gali patirti nuostolių, jei investuotojas neturi jokių ryšio priemonių parduoti finansines priemones ar uždaryti atidarytas pozicijas po Banko darbo valandų, o padėtis rinkoje pablogėja. Net jei investuotojas naudoja prekybos platforma, Bankas negarantuoja, kad platforma visada bus prieinama ir teiks prekybos paslaugas be trikdžių.

Su nuosavybės teisės perleidimu susijusi rizika-vykdant REPO sandorį, klientas perduota jo/jos nuosavybės teises į finansines priemones Bankui. Kliento nuosavybės teisės yra pakeičiamos į reikalavimą grąžinti tą patį finansinių priemonių kiekį. Dėl nuosavybės teisių perleidimo gali būti prarastos kliento teisės, susijusios su atitinkama apsauga. Bankui parduotos finansinės priemonės yra nelaikomi pagal atskyrimo prievolę. Banko nemokumo atveju klientas gali negauti tą patį kiekį finansinių priemonių ar pajamų sumą, pvz. dividendų ir gali nepavykti susigrąžinti visos finansinių priemonių vertės.

Kita rizika: rizika, kad investuotojas gali patirti nuostolių dėl nenugalimos jėgos (pavyzdžiui, stichinių nelaimių, karo veiksmų, streikų ir kt.), klaidingos arba neišsamios informacijos apie emitentą, valstybės nustatytų sankcijų ir teismo sprendimų dėl emitento ar bet kurios kitos sandorio šalies, taip pat panašių įvykių, galinčių ženkliai sumažinti investicinio turto vertę, atsiradimo.

5.2. Finansinių priemonių ir su jomis susijusios rizikos aprašymas

Pavadinimas	Trumpas finansinės priemonės aprašymas	Pagrindinė finansinės priemonės rizika
-------------	--	--

Pavadinimas	Trumpas finansinės priemonės aprašymas	Pagrindinė finansinės priemonės rizika
Obligacijos, skolos vertybiniai popieriai	<p>Obligacijos (skolos vertybiniai popieriai) – tai vertybiniai popieriai, patvirtinantys emitento įsipareigojimą nustatytu laikotarpiu (laikotarpiais) sumokėti obligacijų savininkui investicinį čekį (pajamas), kurio dydis – fiksuota procentinė obligacijos nominalios vertės dalis; taip pat obligacijų apyvartos laikotarpio pabaigoje grąžinti obligaciją (sumokėti obligacijos nominalią vertę).</p> <p>Emitentas prospekte skelbia arba individualiai su pirkėju suderina laikotarpius, palūkanų normas, garantiją ir kitas svarbias sąlygas.</p>	<p>Emitento rizika, įsipareigojimų neįvykdymo rizika, rinkos rizika, kainų rizika, likvidumo rizika, su teisės aktų pakeitimais ir (arba) apmokestinimu susijusi rizika, elektroninės prekybos rizika, sistemų rizika, tarpininko rizika, užsienio įstatymų taikymo rizika, tarpininko nemokumo rizika, ne Europos Sąjungoje registruotų finansinių priemonių saugojimo rizika, gelbėjimo privačiomis lėšomis rizika, prekybos platformų naudojimo rizika. Taip pat yra rizika, kad obligacijos bus grąžintos anksčiau termino pagal emisijos sąlygas ir t. t.</p> <p>Rizika, susijusi su investicijomis į subordinuotąsias obligacijas, galinti atsirasti emitento nemokumo atveju. Subordinuotų obligacijų reikalavimai patenkinami po kitų kreditorių reikalavimų, bet prieš akcininkų reikalavimus. Todėl emitento nemokumo ar likvidavimo atveju subordinuotųjų obligacijų turėtojai mažiau apsaugoti nuo neigiamų pasekmių nei paprastųjų obligacijų savininkai ir kiti kreditoriai.</p>
Akcijos	<p>Akcija – kapitalo apsauga, patvirtinanti akcininkų dalyvavimą bendrovės akciniame kapitale. Akcija jos savininkui suteikia teisę gauti bendrovės pelno dalį (dividendus) arba likvidavimo kvotas, jei bendrovė likviduojama. Akcijų pajamas sudaro dividendai, kurių dydį daugiausia lemia visuotinis akcininkų susirinkimas, priimantis sprendimą dėl bendrovės pelno paskirstymo.</p>	<p>Emitento rizika, kainų rizika, rinkos rizika, likvidumo rizika, su teisės aktų pasikeitimais ir (arba) apmokestinimu susijusi rizika, užsienio įstatymų taikymo rizika, įsipareigojimų neįvykdymo rizika, elektroninės prekybos rizika, sistemų rizika, tarpininko rizika, tarpininko nemokumo rizika, ne Europos Sąjungoje registruotų finansinių priemonių saugojimo rizika, gelbėjimo privačiomis lėšomis rizika, prekybos platformų naudojimo rizika, neefektyvaus nurodymų teikimo rizika ir kt.</p>
Investicinių fondų investiciniai sertifikatai	<p>Investicinis sertifikatas – tai vertybinis popierius, patvirtinantis, kad investuotojas dalyvauja investiciniame fonde.</p> <p>Investiciniai fondai – tai kolektyvinio investavimo subjektai, kurie kaupia kiekvieno investuotojo atliktas investicijas. Investiciniame fonde sukauptas lėšas tvarko investicijų valdymo bendrovė pagal fondo prospektą, valdymo sąlygas ir kitus fondo steigimo dokumentus. Investicinio fondo turtas gali būti investuojamas į akcijas, obligacijas ar kitas finansines priemones, taip pat į nekilnojamąjį turtą ir kitus objektus, priklausomai nuo fondo rūšies.</p> <p>Investiciniai fondai gali būti uždari. Dažniausiai uždari investiciniai fondai skiriasi nuo įprastų investicinių fondų tuo, kad uždarus investicinius fondus valdančioms bendrovėms neleidžiama išpirkti investicinių sertifikatų ir (arba) uždarų investicinių fondų tol, kol neišleistas tam tikras investicinių sertifikatų kiekis. Uždarų investicinių fondų investiciniais sertifikatais negalima prekiauti biržoje.</p>	<p>Emitento rizika, įsipareigojimų neįvykdymo rizika, rinkos rizika, kainų rizika, likvidumo rizika, su teisės aktų pakeitimais ir (arba) apmokestinimu susijusi rizika, užsienio įstatymų taikymo rizika, elektroninės prekybos rizika, sistemų rizika, tarpininko rizika, rizika, susijusi su operacijomis, atliekamomis ne biržoje, užsienio įstatymų taikymo rizika, tarpininko nemokumo rizika, ne Europos Sąjungoje registruotų finansinių priemonių saugojimo rizika, prekybos platformų naudojimo rizika.</p> <p>Investicinio fondo rizika priklauso nuo fondo įsigytų finansinių priemonių ir turto bei investavimo politikos, aprašytos fondo steigimo dokumentuose.</p>
Biržoje prekiaujami fondai (ETF)	<p>Biržoje prekiaujamas fondas – finansinė priemonė, kuri atspindi nustatytos turto grupės vertės dinamiką, pavyzdžiui, nustatyto akcijų indekso vertę. Biržoje prekiaujamas fondas gali įsigyti šios grupės turto arba investuoti į jį išvestinėmis finansinėmis priemonėmis. Kai kurių biržoje prekiaujamų fondų struktūra suteikia galimybę pasinaudoti svertu arba trumposiomis finansinių priemonių pozicijomis.</p>	<p>Emitento rizika, įsipareigojimų neįvykdymo rizika, rinkos rizika, kainų rizika, likvidumo rizika, su teisės aktų pasikeitimais ir (arba) apmokestinimu susijusi rizika, užsienio teisės aktų taikymo rizika, rizika, susijusi su prekyba ne prekybos sesijos metu, elektroninės prekybos rizika, sistemų rizika, tarpininko rizika, prekybos platformų naudojimo rizika ir kt.</p>

Pavadinimas	Trumpas finansinės priemonės aprašymas	Pagrindinė finansinės priemonės rizika
	<p>ETF akcijos parduodamos ir perkamos reguliuojamose rinkose, panašiai kaip akcijos.</p> <p>Investuotojo pareiga – atidžiai išnagrinėti visas konkretaus Biržoje prekiaujamo fondo sąlygas, teises ir įsipareigojimus.</p>	
Pasirinkimo sandoriai	<p>Pasirinkimo sandoriai – tai sutartys, pagal kurias pirkėjas turi teisę, bet neprivalo pirkti ar parduoti pagrindinį turtą nustatyta kaina nustatytą dieną ateityje arba nustatytos kainos laikotarpiu. Pasirinkimo sandorio pardavėjas privalo įvykdyti nustatytus įsipareigojimus. Pasirinkimo sandorio pirkėjas moka pasirinkimo sandorio pardavėjui priemoką už galimybę pasinaudoti savo teisėmis ateityje.</p>	<p>Įsipareigojimų neįvykdymo rizika, rinkos rizika, kainų rizika, rinkos rizika, likvidumo rizika, su teisės aktų pasikeitimais ir (arba) apmokestinimu susijusi rizika, užsienio įstatymų taikymo rizika, elektroninės prekybos rizika, sistemų rizika, tarpininko rizika, tarpininko nemokumo rizika, ne Europos Sąjungoje registruotų finansinių priemonių saugojimo rizika, prekybos platformų naudojimo rizika, neefektyvaus nurodymų teikimo rizika ir kt.</p> <p>Pasibaigus galiojimo terminui, neįvykdyti pasirinkimo sandoriai nustoja galioti ir praranda vertę. Finansinė priemonė, naudojama kaip pasirinkimo sandorio užstatas, gali būti nurašyta be išankstinio įspėjimo. Kai kuriais atvejais, jei pasirinkimo sandoris parduodamas be užstato, nuostolio suma gali būti neribota.</p>
Išankstiniai sandoriai	<p>Išankstiniai sandoriai – tai valiutos keitimo sutartys, pagal kurias konkrečią dieną ateityje perkama arba parduodama sutarta valiutos suma kursu, kuris buvo nustatytas sandorio sudarymo metu. Išankstiniai sandoriai daugiausiai sudaromi siekiant apsidrausti nuo valiutos kurso svyravimų rizikos.</p> <p>Siekdamas užtikrinti Kliento įsipareigojimą pateikti atsiskaityti reikalingą valiutą atsiskaitymo dieną, bankas turi teisę reikalauti, kad Klientas pateiktų užstatą, kurio dydį Bankas yra vienašališkai nustatęs ir pranešęs Klientui prieš sudarant sandorį.</p>	<p>Emitento rizika, įsipareigojimų neįvykdymo rizika, rinkos rizika, kainų rizika, likvidumo rizika, su teisės aktų pasikeitimais ir (arba) apmokestinimu susijusi rizika, užsienio įstatymų taikymo rizika, rizika, susijusi su operacijomis, atliekamomis ne biržoje, sistemų rizika, tarpininko rizika, prekybos platformų naudojimo rizika, gelbėjimo privačiomis lėšomis rizika, neefektyvaus nurodymų teikimo rizika ir kt.</p> <p>Tais atvejais, kai operacijos rinkos vertė bet kuriuo metu prieš atsiskaitymo dieną sumažėja ir Klientas nepadidina anksčiau Bankui pateikto užstato sumos, Bankas turi teisę atlikti priešingą sandorį esama rinkos kaina. Dėl to Klientas gali patirti netikėtų nuostolių, kurie netgi gali viršyti užstato sumą; Klientas taip pat netenka visos sudaryto sandorio teikiamos naudos.</p>
Apsikeitimo sandoriai	<p>Apsikeitimo sandoris – tai operacija, kai atsiskaitymo dieną perkama arba parduodama tam tikra valiuta kursu, nustatytu sandorio sudarymo metu, su pareiga parduoti arba atpirkti šią valiutos sumą kitą konkrečią dieną kursu, nustatytu sandorio sudarymo metu. Apsikeitimo sandoris pateikiamas kaip dvi valiutos keitimo operacijos.</p> <p>Siekdamas užtikrinti Kliento įsipareigojimą pateikti atsiskaityti reikalingą valiutą atsiskaitymo dieną, bankas turi teisę reikalauti, kad Klientas pateiktų užstatą, kurio sumą Bankas yra vienašališkai nustatęs ir pranešęs Klientui prieš sudarant sandorį.</p>	<p>Įsipareigojimų neįvykdymo rizika, rinkos rizika, kainų rizika, likvidumo rizika, su teisės aktų pasikeitimais ir (arba) apmokestinimu susijusi rizika, užsienio įstatymų taikymo rizika, rizika, susijusi su operacijomis, atliekamomis ne biržoje, sistemų rizika, prekybos platformų naudojimo rizika, gelbėjimo privačiomis lėšomis rizika, neefektyvaus nurodymų teikimo rizika ir kt.</p> <p>Tais atvejais, kai operacijos rinkos vertė bet kuriuo metu prieš atsiskaitymo dieną sumažėja ir Klientas nepadidina anksčiau Bankui pateikto užstato sumos, Bankas turi teisę atlikti priešingą sandorį esama rinkos kaina. Dėl to Klientas gali patirti netikėtų nuostolių, kurie netgi gali viršyti užstato sumą; Klientas taip pat netenka visos sudaryto sandorio teikiamos naudos.</p>
Atpirkimo sandoris	<p>Atpirkimo sandoris – tai operacija, kai klientas, laikydamasis nustatytų sąlygų, nustatytą dieną parduoda Bankui nustatytą finansinių priemonių skaičių už nustatytą kainą ir nustatyto laikotarpio sumą, o Klientas įsipareigoja atpirkti finansines priemones sutartą dieną ateityje už preliminariai suderintą kainą ir sumą.</p>	<p>Emitento rizika, įsipareigojimų neįvykdymo rizika, rinkos rizika, kainų rizika, likvidumo rizika, su teisės aktų pakeitimais ir (arba) apmokestinimu susijusi rizika, užsienio teisės aktų taikymo rizika, elektroninės prekybos rizika, rizika, susijusi su operacijomis, atliekamomis ne biržoje, sistemų rizika, rizika, susijusi su svertine</p>

Pavadinimas	Trumpas finansinės priemonės aprašymas	Pagrindinė finansinės priemonės rizika
		prekyba, tarpininko nemokumo rizika, ne Europos Sąjungoje registruotų finansinių priemonių saugojimo rizika, gelbėjimo privačiomis lėšomis rizika, rizika, susijusi su nuosavybės perleidimu, prekybos platformų naudojimo rizika.

Informacija apie finansines priemones taip pat pateikiama (latvių kalba) Finansų ir kapitalo rinkos komisijos sistemoje „Klientų mokykla“ (latv. „Klientu skola“), pagrindiniame puslapyje <http://www.klientuskola.lv/lv/>.

V. Taikytina teisė. Reikalavimų nagrinėjimas

Banko ir kliento finansinių priemonių sąskaitų ir operacijų sutarčiai, įskaitant atvejį, kai sutartis sudaroma internetine bankininkyste, taikoma Latvijos Respublikos teisė. Klientas sutinka, kad, sudarant finansinių priemonių operacijas, klientui ir jo operacijoms gali būti taikoma užsienio teisė ir tarptautinės rinkos praktika.

Skundu teikimas ir ginčų sprendimas. Jei klientas nepatenkintas Banko teikiamomis paslaugomis, jis turi teisę pateikti Bankui skundą per internetinę bankininkystę arba bet kuriame Banko filiale ar klientų aptarnavimo centre.

Visi Banko ir kliento ginčai sprendžiami derybomis. Jei tai neįmanoma, ginčai sprendžiami pagal sudarytos finansinių priemonių sąskaitų ir operacijų sutarties nuostatas Rygos tarptautiniame arbitražo teisme Rygoje, laikantis galiojančių Latvijos Respublikos teisės aktų, minėto arbitražo teismo taisyklių, arba, Banko sprendimu, Lietuvos Respublikos teisme, kai pirmosios instancijos teismas – Vilniaus miesto apylinkės teismas; jei klientas yra fizinis asmuo, kuris yra vartotojas, ginčas sprendžiamas Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Klientai reikalavimus dėl Banko paslaugų taip pat gali teikti Finansų ir kapitalo rinkos komisijai (adresas: Kungu street 1, Ryga, Latvijos Respublika, LV-1050, tel. +37167774800; el. p. fktk@fktk.lv; interneto svetainė www.fktk.lv), o jei klientas yra vartotojas – taip pat ir Vartotojų teisių apsaugos centrui (adresas: Brīvības street 55, Ryga, Latvijos Respublika, LV-1010, tel. +37165452554; el. p. ptac@ptac.gov.lv; interneto svetainė <http://www.ptac.gov.lv/ru>). Reikalavimai, jei jie priklauso atitinkamos įstaigos kompetencijai, svarstomi Latvijos Respublikos įstatymų numatyta tvarka.

VI. Nuotolinis sutarčių sudarymas per elektroninę bankininkystę ir atsisakymo teisė

Sutarties sudarymas ir nutraukimas. Finansinių priemonių sąskaitų ir operacijų sutartis, sudaryta su Banku nuotoliniu būdu, per internetinę bankininkystę, įsigalioja jos sudarymo dieną (nebent klientas ir Bankas susitaria kitaip) ir klientas turi teisę nutraukti šią sutartį joje numatyta tvarka ir atvejais.

Prieš sudarydamas finansinių priemonių sąskaitų ir operacijų sutartį, klientas privalo susipažinti su visomis konkrečios paslaugos ir sutarties nuostatomis, taip pat su kitais dokumentais, nurodytais finansinių priemonių sąskaitų ir operacijų sutartyje. Finansinių priemonių sąskaitų ir operacijų sutarties nuostatos pateikiamos lietuvių, anglų ir rusų kalbomis. Bankas bendrauja su klientu lietuvių kalba, nebent susitarta kitaip.

Teisė atsisakyti sutarties. Jei finansinių priemonių sąskaitų ir operacijų sutartis sudaroma per internetinę bankininkystę, klientas (fizinis asmuo, kuris yra vartotojas) turi teisę pasinaudoti sutarties atsisakymo teise ir per 14 (keturiolika) dienų nuo šios sutarties sudarymo jos atsisakyti, pranešdamas apie tai Bankui per internetinę bankininkystę arba asmeniškai bet kuriame Banko filiale ar klientų aptarnavimo centre (informaciją apie jų adresus ir darbo valandas galite rasti pagrindiniame puslapyje www.citadele.lt). Klientas neturi teisės pasinaudoti teise atsisakyti sutarties ir operacijų, kurios jau sudarytos pagal finansinių priemonių sąskaitų ir operacijų sutartį, įskaitant atsisakymą vykdyti sudarytas operacijas. Klientas privalo sumokėti Bankui komisinį mokesčių už suteiktas paslaugas pagal Banko kainoraštį, kuris yra prieinamas interneto svetainės pagrindiniame puslapyje www.citadele.lt.

Jei klientas nepasinaudojo sutarties atsisakymo teise per 14 (keturiolika) dienų, finansinių priemonių sąskaitų ir operacijų sutartis įsigalioja jos sudarymo dieną.

VII. Telefoninių pokalbių ir bendravimo įrašymas

Bankas informuoja naujus ir esamus klientus, kad:

Pokalbiai ir bendravimas, susijęs su pavedimų priėmimu, perdavimu ir vykdymu naujiems ir esamiems klientams, yra Banko įrašomi, net jei tai nebuvo paminėta prieš bet kokį konkretų pokalbį telefonu ar bendravimą.

Pokalbių ir bendravimo su klientu įrašo kopija bus prieinama penkerius metus ir kompetentingos institucijos prašymu, saugojimo periodas gali būti pratęstas iki septynerių metų.